

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

TRẦN LỆNH THI

**NGHIÊN CỨU THỰC TRẠNG VÀ ĐỀ XUẤT MỘT SỐ
GIẢI PHÁP TRONG CÔNG TÁC BỒI THƯỜNG GPMB
TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN BẮC QUANG
TỈNH HÀ GIANG**

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ ĐẤT ĐAI

THÁI NGUYÊN - 2019

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

TRẦN LỆNH THI

**NGHIÊN CỨU THỰC TRẠNG VÀ ĐỀ XUẤT MỘT SỐ
GIẢI PHÁP TRONG CÔNG TÁC BỒI THƯỜNG GPMB
TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN BẮC QUANG
TỈNH HÀ GIANG**

Ngành: Quản lý đất đai

Mã số: 8.85.01.03

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ ĐẤT ĐAI

Người hướng dẫn khoa học: TS. NGUYỄN CHÍ HIỂU

THÁI NGUYÊN - 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi, các kết quả nghiên cứu được trình bày trong luận văn là trung thực, khách quan và chưa từng dùng để bảo vệ bất kỳ học vị nào.

Tôi xin cam đoan rằng mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn đã được cảm ơn, các thông tin trích dẫn trong luận văn này đều được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, ngày 28 tháng 5 năm 2019

Tác giả luận văn

Trần Lệnh Thi

LỜI CẢM ƠN

Trong suốt thời gian học tập, nghiên cứu và hoàn thành luận văn, tôi đã nhận được sự hướng dẫn, chỉ bảo tận tình của các thầy cô giáo, sự giúp đỡ, động viên của bạn bè, đồng nghiệp và gia đình.

Nhân dịp hoàn thành luận văn, cho phép tôi được bày tỏ lòng kính trọng và biết ơn sâu sắc tới Thầy giáo TS. Nguyễn Chí Hiếu đã tận tình hướng dẫn, dành nhiều công sức, thời gian và tạo điều kiện cho tôi trong suốt quá trình học tập và thực hiện đề tài.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn chân thành tới Ban giám hiệu, Phòng đào tạo, Khoa Quản lý tài nguyên - Trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên đã tận tình giúp đỡ tôi trong quá trình học tập, thực hiện đề tài và hoàn thành luận văn.

Tôi xin chân thành cảm ơn tập thể lãnh đạo, cán bộ viên chức Phòng Tài nguyên và Môi trường, Ban Giải Phóng Mặt Bằng huyện Bắc Quang, tỉnh Hà Giang đã giúp đỡ và tạo điều kiện cho tôi trong suốt quá trình thực hiện đề tài.

Xin chân thành cảm ơn gia đình, người thân, bạn bè, đồng nghiệp đã tạo mọi điều kiện thuận lợi và giúp đỡ tôi về mọi mặt, động viên khuyến khích tôi hoàn thành luận văn./.

Thái Nguyên, ngày 28 tháng 5 năm 2019

Học viên

Trần Lệnh Thi

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG, HÌNH	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài	3
Chương 1: TỔNG QUAN TÀI LIỆU	4
1.1. Tổng quan về chính sách bồi thường, hỗ trợ, tái định cư khi nhà nước thu hồi đất.....	4
1.1.1. Khái niệm về bồi thường, hỗ trợ, tái định cư.....	4
1.1.2. Mục đích, ý nghĩa của việc bồi thường, hỗ trợ, tái định cư.....	5
1.1.3. Đặc điểm của bồi thường, hỗ trợ, tái định cư	7
1.1.4. Nguyên tắc bồi thường, hỗ trợ, tái định cư	8
1.1.5. Một số yếu tố ảnh hưởng tới công tác bồi thường, hỗ trợ, tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất.....	8
1.2. Chính sách bồi thường, hỗ trợ và tái định cư của một số nước trên thế giới	14
1.2.1. Trung Quốc	14
1.2.2. Hàn Quốc.....	15
1.2.3. Australia	17
1.2.4. Bài học kinh nghiệm về bồi thường, hỗ trợ, tái định cư cho Việt Nam	18

1.3. Chính sách bồi thường, hỗ trợ và tái định cư khi nhà nước thu hồi đất qua các thời kỳ ở Việt Nam.....	19
1.3.1. Trước khi có Luật Đất đai năm 1993	19
1.3.2. Thời kỳ 1993-2003.....	21
1.3.3. Thời kỳ thực hiện Luật Đất đai năm 2003	23
1.3.4. Thời kỳ thực hiện Luật Đất đai năm 2013	25
1.4. Tình hình thực hiện chính sách bồi thường, hỗ trợ, tái định cư khi nhà nước thu hồi đất ở Việt Nam.....	26
1.5. Thực trạng về công tác bồi thường GPMB trên địa bàn tỉnh Hà Giang	28
1.6. Đánh giá chung về các nội dung liên quan đến đề tài nghiên cứu.....	29
Chương 2: NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	31
2.1. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	31
2.1.1. Đối tượng nghiên cứu.....	31
2.1.2. Phạm vi nghiên cứu.....	31
2.3. Nội dung nghiên cứu	31
2.4. Phương pháp nghiên cứu.....	32
2.4.1. Phương pháp điều tra tài liệu thứ cấp	32
2.4.3. Phương pháp phỏng vấn trực tiếp	33
2.4.4. Phương pháp chuyên gia	33
2.4.5. Phương pháp thống kê, xử lý và phân tích số liệu	33
Chương 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	34
3.1. Điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội của huyện Bắc Quang	34
3.1.1. Điều kiện tự nhiên.....	34
3.1.2. Điều kiện kinh tế xã hội	38
3.1.3. Đánh giá chung về điều kiện tự nhiên, kinh tế, xã hội của huyện Bắc Quang, tỉnh Hà Giang	42
3.2. Tình hình quản lý và sử dụng đất trên địa bàn huyện Bắc Quang.....	44
3.2.1. Hiện trạng sử dụng đất huyện Bắc Quang năm 2017	44

3.2.2. Tình hình quản lý nhà nước về đất đai.....	46
3.3. Thực trạng công tác bồi thường - GPMB huyện Bắc Quang.....	49
3.4. Đánh giá việc thực hiện công tác bồi thường giải phóng mặt bằng đối với 02 dự án xây dựng của huyện Bắc Quang	52
3.4.1. Khái quát về các dự án nghiên cứu và các hộ điều tra, phỏng vấn	52
3.4.2. Công tác bồi thường GPMB khi Nhà nước thu hồi đất tại các dự án nghiên cứu	53
3.5. Đánh giá tác động kinh tế - xã hội của các chính sách bồi thường, hỗ trợ và tái định cư cho các hộ nông dân bị ảnh hưởng.	67
3.5.1. Tác động đến kinh tế	67
3.5.2. Tác động đến xã hội và môi trường	69
3.5.3. Tác động của các chính sách hỗ trợ bồi thường.....	70
3.6. Đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả công tác bồi thường GPMB trên địa bàn huyện Bắc Quang	75
3.6.1. Giải pháp về mặt hoàn thiện cơ chế chính sách, văn bản quy phạm pháp luật	75
3.6.2. Giải pháp về mặt tổ chức, thực hiện	76
3.6.3. Giải pháp về đào tạo nghề, tạo việc làm, tăng thu nhập, ổn định cuộc sống cho người có đất bị thu hồi	77
3.6.4. Về quản lý đất đai	78
3.6.5. Về khung giá bồi thường.....	79
3.6.6. Về tái định cư	80
3.6.7. Giải pháp về tuyên truyền, phổ biến chính sách, pháp luật	80
KẾT LUẬN VÀ ĐỀ NGHỊ	82
1. Kết luận	82
2. Đề nghị	82
TÀI LIỆU THAM KHẢO	84

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

BT&GPMB :	Bồi thường và Giải phóng mặt bằng
BT:	Bồi thường
CNH :	Công nghiệp hóa
CP:	Chính phủ
CSHT:	Cơ sở hạ tầng
ĐTH:	Đô thị hóa
GCNQSĐĐ:	Giấy chứng nhận Quyền sử dụng đất
HDH:	Hiện đại hóa
HSĐC:	Hồ sơ địa chính
HT:	Hỗ trợ
QĐ-UBND:	Quyết định của Ủy ban nhân dân
TĐC:	Tái định cư
TW:	Trung ương
UBND:	Ủy ban nhân dân
XHCN:	Xã hội chủ nghĩa

DANH MỤC CÁC BẢNG, HÌNH

Bảng 3.1. Hiện trạng sử dụng đất huyện Bắc Quang năm 2017	44
Bảng 3.2: Các dự án thực hiện công tác bồi thường giải phóng mặt bằng tại huyện Bắc Quang từ 2015 đến 2018	50
Bảng 3.3: Tóm tắt thông tin cơ bản của 2 dự án điều tra trên địa bàn huyện Bắc Quang	53
Bảng 3.4: Tổng hợp đối tượng được bồi thường, hỗ trợ của 2 dự án	58
Bảng 3.5: Quan điểm của người có đất bị thu hồi trong việc xác định đối tượng và điều kiện được bồi thường tại 02 dự án	59
Bảng 3.6: Bảng tổng hợp diện tích, loại đất thu hồi của 2 dự án.....	60
Bảng 3.7: Kinh phí bồi thường GPMB của hai dự án nghiên cứu.....	63
Bảng 3.8: Tiến độ thực hiện bồi thường BPMB của 2 dự án.....	64
Bảng 3.9: Tổng hợp ý kiến của người dân về đơn giá bồi thường GPMB	65
Bảng 3.10: Tổng hợp các khoản hỗ trợ tại 2 dự án nghiên cứu	66
Bảng 3.11: Ý kiến của người có đất bị thu hồi trong việc thực hiện các chính sách hỗ trợ	67
Bảng 3.12: Thu nhập bình quân của người dân tại khu vực nghiên cứu.....	68
Bảng 3.13: Tình hình thu nhập của các hộ sau khi bị thu hồi đất tại khu vực nghiên cứu	69
Bảng 3.14: Tình hình an ninh trật tự xã hội của người dân sau khi thu hồi đất	69
Bảng 3.15: Tình hình sử dụng tiền đền bù của người dân bị thu hồi đất tại khu vực nghiên cứu	71
Hình 3.1. Sơ đồ vị trí địa bàn nghiên cứu	34
Hình 3.2. Cơ cấu hiện trạng sử dụng đất của huyện Bắc Quang năm 2017 ...	46

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Đất đai là tư liệu sản xuất đặc biệt, là thành phần quan trọng của môi trường sống, là địa bàn phân bố các điểm dân cư, là nguồn tài nguyên vô cùng quý giá đồng thời cũng là địa bàn xây dựng các công trình cơ sở hạ tầng nhằm phát triển kinh tế - xã hội, đảm bảo an ninh quốc phòng của một Quốc gia.

Để khai thác và sử dụng đất đai có hiệu quả mang tính phát triển bền vững thì việc thực hiện quy hoạch (QH), sử dụng đất theo nội dung đã được quy hoạch đã đề ra còn đang gặp phải những khó khăn nhất định, nhà nước đã ra nhiều văn bản, quyết định, chính sách cụ thể để thực hiện giải quyết những khó khăn khi thực hiện quy hoạch, xong một trong những khó khăn trong việc thực hiện các dự án đã được quy hoạch gây nên sự kìm hãm phát triển kinh tế - xã hội, an ninh quốc phòng của quốc gia thì công tác bồi thường giải phóng mặt bằng (GPMB) là một trong những khó khăn còn đang tồn tại và là nguyên nhân gây ảnh hưởng đến thời gian, tiến độ thực hiện dự án, dẫn đến không thực hiện được trở thành quy hoạch treo, hoặc thực hiện không triệt để được dự án ...

Hà Giang là một tỉnh thuộc vùng Đông Bắc Việt Nam. Phía Đông giáp tỉnh Cao Bằng, phía Tây giáp tỉnh Yên Bái và Lào Cai, phía Nam giáp tỉnh Tuyên Quang phía Bắc giáp nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa. Hà Giang có diện tích tự nhiên là 7.884,37 km², trong đó theo đường chim bay, chiều rộng nhất từ tây sang đông dài 115 km và từ bắc xuống nam dài 137 km. Tại điểm cực bắc của lãnh thổ Hà Giang, cũng là điểm cực bắc của Tổ quốc, cách Lũng Cú khoảng 3 km về phía Đông, có vĩ độ 23°01'00"; điểm cực tây cách Xín Mần khoảng 10 km về phía Tây nam, có kinh độ 104°02'05"; mỏm cực Đông cách Mèo Vạc 16 km về phía đông - đông nam có kinh độ 105°03'04".